

Šafránu je dnes jako šafránu

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Neděle, 11. prosince 2011 13:46

(reportáž z *Babel festivalu* v *divadle Archa*) V divadle Archa, dlouhá léta známém jako Divadlo E. F. Buriana, proběhlo dne 3. prosince 2011, jako druhý večer festivalu s názvem Babel Songs, zajímavé setkání zajímavých lidí. Sešli se tam totiž představitelé sdružení

Šafrán

. Šafrán představoval v sedmdesátých letech minulého století spojení několika písničkářů, kteří chtěli skládat a zpívat o tom, co cítili, aniž by je někdo omezoval. Bohužel ona sedmdesátá léta, vedle zvýšených přídavků na děti, bytů na desetiletý pracovní úvazek a práce pro všechny, znamenala i utužení cenzury. Výsledkem byla nucená emigrace

Jaroslava Hutky

a

Vlasty Třešňáka

. Vedle těchto zakladatelů Šafránu zde stáli i

Vladimír Merta

,

Petr Lutka

a dvě dámy:

Dagmar Andrtová - Voňková

a Slovenka

Zuzana Homolová

. Každý z nich byl něčím výjimečný

a každý dokázal oslovit diváky jinak. Občas uvedení písničkáři vydali i samostatnou desku a chystali se vydat společný projekt s krásným obalem s obrázkem dvou tehdy malých dětí Vlasty Třešňáka. Dnes již nežijící Hynek Žalčík dokázal zařídit v březnu 1976 natočení desky, ale „včasným a bdělým“ zásahem Státní bezpečnosti šel celý náklad do stoupy.

Večer 3. prosince 2011 se interpreti účinkující na nevydané desce po čtvrt století znovu sešli. Díky nakladatelství Galén bylo vydáno a ten večer pokřtěno i dvoualbum, kdy druhé CD je tvořeno právě onou „rozmetanou deskou“ z roku 1976. První CD obsahuje sebrané písně z let 1968 až 1976.

Jako první vystoupil s „pilotní“ písní *Finský nůž* a jen s kytarou Vlasta Třešňák. Po něm na jeviště přišel Petr Lutka. Petr Lutka nikdy nevynikal brilantní kytarovou hrou, ani perfektní intonací a zpěvem, ale do folku přinášel humor, a to díky textům Jiřího Zycha, které zhudebnil.

Počátkem osmdesátých let minulého století došlo k velkému posunu v životě Petra Lutky a od té doby se věnuje skládání a interpretaci křesťanských písní. Diváci se pro ten večer nedočkali ani písně *Točí se, točí* ani písně *Sport*. Přiznám se, že jako nevěřící nemám ke křesťanským písním vztah, ale řada interpretů v čele se Slávkem Klecandrem a jeho Oborohem mě zaujme vroucností a kvalitou pěveckého i hudebního projevu. Bohužel s tím samým dojmem jsem se v případě Petra Lutky ten večer nesetkal, byť velmi milá byla česká verze písně *Bulata Okudžavy*

Malý orchestr naděje

. Nicméně publikum Lutku ocenilo, již proto, že byl a stále je a hraje, velikým potleskem. Dagmar Voňková mě naopak jako bezvěrce přesvědčila svým výkonem o tom, že existuje cosi jako aura a pojem alikvotní hudba není, jak to někdy bývá, pouhým snobským gestem. Dagmar Voňková ovládá kytaru nejen prsty, ale snad i myšlenkami. Na kytaru hrála nejen prsty, ale i pomocí lžičky, která v původní podobě patřila prý Sidonii Nádherné, či dvěma smyčci. Písně Dagmar Voňkové jsou malované krajiny: blížící se zima či náhlá dubnová vichřice. Dagmar Voňková je svého druhu jediná a jsem velmi rád, že je právě taková.

Jaroslav Hutka nemohl asi začít jinak než písní *Pravděpodobné vzdálenosti* s melodií Vladimíra Veita. Je pozoruhodné, jak nádherný a zralý text dokázal tehdy velmi mladý Hutka napsat. Hutka neobsazuje příčky v Českém slavíku, ani nevyprodává sportovní a jiné haly, ale je sám sebou a má, na rozdíl od jiných, čistý lidský štít. Jeho novější tvorba, opět s Veitem, o jejíž existenci mnoho lidí neví, reflektuje impresy z přírody i postoje autora, například ten večer přednesená píseň o Leopoldově. Obecenstvo se „chytlo“ při mnohoslokovém opusu složeném s Vlastou Třešňákem a zpívalo s Hutkou, stejně tak i v písní

Halelujá, tramvaje

. Zuzana Homolová, stejně jako Dagmar Voňková, je rovněž svého druhu jediná. Zpívá upravené texty slovenských lidových písní, ale i svoje texty, plus francouzské texty, bez líbivé nálepky folkloru, jak je občas u „in folkových kapel“ zvykem. Z jejích úst zní nádherná, místa nářečím podbarvená, slovenština. Co na tom, že v baladách umírají lidé? Tak se tehdy zpívalo, a to nejen v zemích Keltů.

Po dvacetiminutové přestávce, trvající půl hodiny, stál na pódiu Vladimír Merta, podle mého soudu kníže českých folkových textařů, jinak muž mnoha profesí a zájmů. Ke svým 65. narozeninám vydal Merta CD ***Ponorná řeka***. Merta rozhodně nepatří k těm, kteří si ten večer přišli zavzpomínat. Z nových písní přednesl například

Hotel Chelsea

, či za pomoci dcery Sáry píseň

Imaginace ženy

. Od Vlasty Třešňáka si vypůjčil jako hosta i tenorsaxofonistu Jana Štolbu. Bohužel skutečné národní poklady, jakým Merta mimo vši pochybnost je, zůstávají stále stranou pozornosti médií. Posledním účinkujícím byl Vlasta Třešňák se svým rockovým bandem. Možná, že někteří diváci, kteří v průběhu Třešňákova vystoupení odcházeli, neměli pouze strach, že jim ujede poslední metro. Je možné, že jim chyběla sóla kytara a klasika jako *Lidé z metra* či *O zadýchaných očích kulhavého posunovače*

a mnohé další. Třešňák ale v perfektně šlapajících bicích Martina Rychty či v perfektně zvládané kytáře Jaromíra Panáčka našel svou další podobu, která se s jeho nezaměnitelným expresivním zpěvem báječně dala dohromady. Z poslední alba

Němý suflér

Šafránu je dnes jako šafránu

Napsal uživatel Tomáš Pohl
Neděle, 11 Prosinec 2011 13:46

zněla například píseň

Vabank

a z velmi povedeného

Skopolaminu

zněla na závěr koncertu píseň s příznačným podtitulem

Padla

, či bez servítku křičená píseň

Zlý sen

či

Tvrdý Y

. Když koncert skončil, byla téměř půlnoc. Rozloučil jsem se se svým sousedem Josefem Rauwolfem, překladatelem a publicistou, a šel do prosincové noci s dobrým pocitem, že dobří lidé ještě žijí a hlavně zpívají.